

SZÉCHENYI
PROGRAMIRODA

HÍRLEVÉL

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVELE

IV. 3. szám | 2022.10.07.

MOTIVAGE

BUDAPEST&BRÜSSZEL
GÁZVEZETÉK ÉS ÁRSAPKA

NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁGA
A VERSENYPÉSSÉG NÖVELÉSE

NEMZETKÖZI TERÜLET
IDŐSBARÁT RÉGIÓ

EURÓPAI EGYETÉRTÉS PRÁGÁBAN

A lengyel kormányfő szerint teljes egyetértés van a visegrádi csoportban (V4) az Oroszországgal szembeni uniós büntetőintézkedéseket illetően, Magyarország nem akadályozza az ukrajnai háborúval kapcsolatos nyolcadik szankciós csomagot. Mateusz Morawiecki erről újságírói kérdésre adott válaszában beszélt az Európai Politikai Közösség (EPC) csütörtöki prágai találkozója követően, miután egyeztetett Orbán Viktor magyar miniszterelnökkel is. Az EPC létrejöttét szorgalmazó Emmanuel Macron francia elnök azt hangsúlyozta, hogy az informális platform célja, hogy az Európai Uniónál szélesebb körben, rugalmasan nyújtson lehetőséget időszerű politikai kérdések kötetlen megvitatásához. A francia államfő fontosnak minősítette, hogy a 44 európai ország kinyilvánította egységét és elítélte az Ukrajna elleni orosz agressziót. Macron kezdeményezésére most először találkozott egymással az EU 27 tagállamának, illetve 17 ország, köztük Nagy-Britannia és Törökország vezetője. Az EPC ülése után, pénteken találkoztak egymással a cseh fővárosban az EU állam- és kormányfői. Az informális uniós csúcstalálkozó előtt Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke megerősítette, hogy az értekezlet napirendjén Ukrajna és az energiaválság szerepel, nem hoznak döntést semmiről, lényegében előkészítik az október végi brüsszeli csúcstalálkozót.

Forrás: MTI

Az Európai Unió Tanácsa elfogadta a megfelelő minimálbérekéről szóló jogszabályt, hogy az európai munkavállalók számára biztosíthassák a tisztességes munka- és életkörülményeket. Az irányelv nem ír elő konkrét minimálbér szintet, amelyet a tagállamoknak el kell érniük, de eljárásokat állapít meg a minimálberek megfelelőségére vonatkozóan, előmozdítja a bérmegállapításra vonatkozó kollektív tárgyalásokat, és elősegíti, hogy a nemzeti jog alapján minimálbérre jogosult munkavállalók ténylegesen élvezhessék a minimálbér nyújtotta védelmet – írta a Tanács. Döntésük értelmében a jogszabályban meghatározott minimálbéreket alkalmazó tagállamoknak egyértelmű kritériumok alapján kell eljárási keretet létrehozniuk a minimálberek megállapítására és legalább két évente felül kell vizsgálniuk. Az irányelv célja az is, hogy több munkavállaló tartozzon a bérmegállapításra irányuló kollektív tárgyalások hatókörébe. A jogszabályt az Unió hivatalos közlönyében teszik közzé, a kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba. A tagállamoknak két év alatt kell a szabályozást átültetniük saját jogrendszerükbe.

Forrás: MTI

KECSKEMÉT ÚJ BÖLCSŐDÉJE

Uniós támogatással, 444 millió forintból épült két csoportszobás, új bölcsőde Kecskemét katonatelepi városrészében. Szemereyné Pataki Klaudia polgármester elmondta, a környéken élő családok kérésére 2019-ben döntött arról a település vezetése, hogy a meglévő óvoda mellett új bölcsődét alakítanak ki. Az 500 négyzetméteres, energetikai szempontból korszerű (a tetőn 22 napelemt is elhelyeztek), jelenleg 27 kisgyermeket fogadó intézménybe akadálymentesen lehet bejutni. Hozzá tartozik egy 700 négyzetméteres, játszóeszközökkel felszerelt udvar is, elzárható, aszfaltzott pályával és kültéri gyermekmosdóval. A belső falakat a Magyar népmesék című rajzfilmsorozat alakjai díszítik, amelyeket a Kecskeméti Rajzfilmstúdió munkatársai készítettek. A bölcsődében a vezetőn kívül nyolcan dolgoznak: négy kisgyermeknevelő, két dajka, ketten pedig a konyhai feladatokat látják el. A beruházással három új munkahely jött létre. A polgármester szerint a bölcsődefejlesztéssel javul Katonatelep élhetősége, és összességében is hozzájárul a kecskeméti városrészek közötti fejlettségi különbségek csökkentéséhez.

Forrás: MTI

EURÓPAI TANÁCSI NEM OROSZORSZÁGNAK

Az európai uniós tagállamok vezetőit tömörítő Európai Tanács elutasította a megszállt ukrajnai területek Oroszországhoz való csatlakozását. Közös nyilatkozatuk szerint határozottan elítélték a moszkvai vezetés döntését, hogy az Oroszországi Föderációhoz csatolja a Donyecki és Luhanszki Népköztársaságot, valamint a részben orosz ellenőrzés alá vont Herszon és Zaporizzsja megyéket, ahol az orosz hatóságok szeptember 23-27 között referendumokat is tartottak a hovatartozásról. „Nem ismerjük el és soha sem fogjuk elismerni az elfoglalt ukrán területeken tartott népszavazások eredményét. Soha nem fogjuk elismerni a területek jogtalan annektálását” – fogalmaztak a tagállamok vezetői, akik szerint Oroszország szándékosan aláaknázza a szabályokon alapuló nemzetközi rendet, megsérti Ukrajna függetlenséghez, önállóságához és területi egységhez fűződő alapvető jogait, az ENSZ Alapokmányában és a nemzetközi jogban rögzített alapelvek megsértésével a globális biztonságot kockáztatja.

Forrás: MTI, Európai Tanács

POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS A TANULÁSI ZAVAROK KEZELÉSÉRE

Az Európai Bizottság a tanulási zavarok uniós szintű kezelését sürgető polgári kezdeményezést vesz nyilvántartásba. A brüsszeli testület indoklása szerint a kezdeményezés célja, hogy megkönnyítse a sajátos tanulási zavarokkal, például diszlexiával, diszkalkuliával, diszgráfiával küzdők oktatásban való részvételét. A kezdeményezés benyújtói aggasztónak tartják, hogy a tanulási zavarok fogalommeghatározásai, valamint a felismeréshez és segítségnyújtáshoz alkalmazott módszerek tagállamonként eltérnek. A kezdeményező szervezetek arra kéri a brüsszeli testületet, hogy terjesszen elő közös iránymutatásra irányuló javaslatot a tanulási zavarok felismerésére és kezelésére vonatkozóan, biztosítva az ilyen zavarokkal küzdők számára a megfelelőbb integrációt az oktatási rendszerbe, a szabad mozgáshoz való joguk gyakorlása során is.

Forrás: MTI

GÁZVEZETÉK ÉS ÁRSAPKA ENERGIAVÁLSÁG ÚJABB SZANKCIÓKKAL

Múlt szombaton átadták a Bulgáriát és Görögországot összekötő gázvezetékét. A szófiai ünnepségen az Európai Bizottság elnöke azt mondta, hogy a létesítmény a kontinens szabadságát jelképezi. A gázvezeték a remények szerint hozzájárul ahhoz, hogy a tagállamok függetlenedjenek az orosz energiától. A 27-ek már a nyolcadik szankciós csomagot fogadták el Oroszországgal szemben. Az Ukrajna elleni háború miatt hozott büntetőintézkedésekből kimaradt két, Magyarország szempontjából igen fontos pont.

DÉLI GÁZVEZETÉK

Október első napján hivatalosan is megindult a gázszállítás a Görögország–Bulgária gázösszekötő vezetéken (IGB), amely még júliusban készült el. A 183 kilométer hosszú vezeték az északkelet-görögországi Komotiní városából, a transzadriai gázvezetékre (TAP) csatlakozva indul és az északra fekvő Sztara Zagora bolgár városig húzódik. A vezeték kezdő kapacitása évi hárommilliárd köbméter, amelyet később ötmilliárdra szeretnének bővíteni.

Az esemény Európa energiabiztonsága szempontjából igen jelentős, mert valódi alternatív szállítási útvonalat jelent az orosz gázzal szemben. De azért is fontos, mert Oroszország április végén leállította a gázszállítást Bulgária felé, miután Szófia elutasította Moszkva azon követelését, hogy a gázért orosz pénznemben, rubelben fizessen. A hálózat kiépítését az Európai Bizottság 250 millió euróval (105,7 milliárd forinttal) támogatta. A bolgár fővárosban tartott ünnepélyes átadáson a brüsszeli testület elnöke, Ursula von der Leyen azt mondta, hogy a déli vezeték Európa szabadságát jelképezi, mert általa meg tudják változtatni a kontinens energiabiztonsági helyzetét. „Az emberek Bulgáriában és szerte Európában is a bőrükön érzik Oroszország háborújának következményeit, ám az ilyen projekteknek hála Európának elegendő földgáza lesz télire” – mondta a Bizottság elnöke, aki hangsúlyozta, a tagállamoknak mindene megvan ahhoz, hogy az energiaellátásban függetlenedjenek Oroszországtól, a többi már „csak politikai akarat kérdése”.

Teodora Georgijeva, a projekt bulgáriai felelőse szerint a gázvezeték több nyugat-balkáni ország gázellátását biztosítja, és a segítségével Moldovába és Ukrajnába is tudnak majd gázt szállítani Azerbajdzsánból. A kaukázusi országgal az EU júliusban írt alá szerződést, hogy megduplázzák

a gázimport mennyiségét. Múlt pénteken Bulgária, Románia, Magyarország és Szlovákia gázszolgáltatói pedig azt javasolták, hogy a megnövekedett azeri szállítmányokat saját hálózataikon keresztül szállítsák Közép-Európába.

ÚJABB SZANKCIÓK

Csütörtökön az uniós országok kormányait tömörítő Tanács elfogadta az Oroszországgal szembeni nyolcadik szankciós csomagot, válaszul a kelet-ukrajnai Donyeck, Luhanszk, Zaporizsja és Herszon megye jogellenes annektálására. A korlátozó intézkedésekkel az EU a többi között megtiltja a repülőgépgyártáshoz használható termékek, bizonyos elektronikus eszközök, valamint egyes vegyi anyagok kivitelét Oroszországba, illetve megtiltja, hogy az uniós állampolgárok orosz állami cégek vezető testületében szerepet vállaljanak. Az új csomaggal lefektették az olajár felső határának Unión belüli bevezetéséhez szükséges jogi alapot is, nehogy a szegényebb EU-n kívüli országokat drágábban vegyék az orosz kőolajat. A tanács közleménye szerint ezzel a lépéssel csökkentik Oroszország bevételeit, miközben stabilizálják a globális energiacsúcsokat és -költségeket, illetve segítenek az infláció kezelésében.

KIVÉTELEK

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter szerint az elmúlt hetek vitái eredményeképpen a politikai megegyezésbe nem kerültek bele olyan pontok, amelyek veszélyeztetnék Magyarország energiaellátásának biztonságát.

„Elértük, hogy az olajársapka-mechanizmus alól kivételt kapjon a csővezetékes szállítási mód, így Magyarország kőolajellátásának biztonságát már nem veszélyeztetik az intézkedések”

– mondta Szijjártó, aki hozzátette, sikerült elérni azt is, hogy mentességet kapnak a nukleáris energiához kapcsolódó tevékenységek. Így kivételt kapnak például a Paksi Atomerőmű működéséhez és új reaktorok építéséhez szükséges szolgáltatások és termékek. Az orosz gázimportot a tagállamok továbbra sem sújtották szankciókkal.

UNIÓS GÁZBESZERZÉS

Az energiaválság szerepelt az Európai Parlament szerdai plenáris ülésén is Strasbourgban. Ursula von der Leyen a vita után a válságkezeléssel kapcsolatos javaslatait este a tagországok vezetőinek küldött levelében is megfogalmazta. Az EB-elnök szerint súlyos szakaszba lépett az energiaválság, ezért az Uniónak meg kell fontolnia a gázárak ideiglenes korlátozását, továbbá a villamosenergia-termeléshez felhasznált gáz árplafonjának bevezetését. Von der Leyen úgy véli, csak közös

európai válaszlépésekkel lehet csökkenteni a családok és a lakosság energiaköltségeit. A Bizottság vezetője kiemelte:

„A közös uniós gázbeszerzéssel elkerülhető, hogy a tagállamok túlicitálják egymást a világpiacon, és felhajtsák az energiárakat.”

Az ellátás biztosítása érdekében sürgette a tárgyalások fokozását az Egyesült Államokkal és Norvégiával, továbbá javasolta, hogy a tagállamok az Unióval közösen dolgozzanak ki javaslatot, hogy korlátozhassák a földgáz piaci árát. Ezzel az EU elszakadhatna a holland gáztőzsdétől (TTF), amely az egész Unióban meghatározza a földgáz nagykereskedelmi árát, ám az EU megkezdte egy kiegészítő uniós árindex kidolgozását, amely jobban tükrözné az európai energiaügyi valóságot, és ármérséklő hatású piacot eredményezne. „Egy ilyen kiegészítő referenciaindex bevezetéséig fontolóra kell vennünk a TTF-hez kapcsolódó árkorlátozást oly módon, hogy továbbra is biztosítható legyen az EU valamennyi tagállamának gázellátása” – jegyezte meg von der Leyen, aki szerint az EU-nak többet kell beruháznia a kontinens energiafüggetlenségébe és a zöldenergiára való átállásba.

EXTRA ILLETÉK

Múlt pénteken a 27-ek energiaügyekért felelős miniszterei megállapodtak abban, hogy extra illetéket kell fizetniük azoknak az uniós energiacegeknek, amelyek aránytalanul sok nyereségre tesznek szert az ukrajnai háború miatt megemelkedett energiaárakból. Kadri Simson energiaügyi biztos Brüsszelben közölte azt is, hogy megawattóránként 180 euróban maximálják a piaci bevételeket az alacsonyabb költségű technológiával dolgozó villamosenergia-termelők esetében. Indoklása szerint ennek az a célja, hogy megőrizzék az üzemeltetők jövedelmezőségét, és akadályozzák a megújuló energiákba történő beruházásokat.

Forrás: MTI, euractiv.com, Reuters, Politico

Délkelet-Press

A VERSENYPÉSSÉG NÖVELÉSE BÉKÉSCSABÁN

A Békéscsabai nyomdát a 90-es évek elején induló Békés megyei hetilap, a Heti Délkelet tulajdonosai alapították. A fejlesztések révén az alapítást követő három év alatt, 1995-re nemcsak Békés megyében, hanem országos szinten is ismert, és elismert vállalattá nőtt. Profiljában heatset ofszettechnológiával előállított újságok, illetve különböző reklámkiadványok, közte a 45-féle Szuperinfó legyártása szerepel évtizedek óta. A cég létszáma a 2000-es évek elején elérte a 130 fős csúcst is, de a piaci változások nyomán nemcsak tulajdonosváltás, hanem a termelés szinte minden területét érintő változásokat hajtottak végre a munkafolyamatoktól a munkaerőig. „*A Délkelet-Press Kft. egy több évtizede működő, Békés megyében meghatározó nagyságú nyomdaipari vállalkozás. Fő profilja a napi-, illetve hetilapok, valamint reklámkiadványok nyomása. Munkavállalói létszámunk évek óta 40 és 50 fő között mozog*” – mutatta be a céget Augusztin Mária, a vállalat gazdasági vezetője.

Hogy elkerüljék az erős piaci- és árverseny miatt fenyegető bezárást, 2007 és 2013 között a cégvezetés a termelésirányítás és hatékonyság növelése érdekében fejlesztette a gépparkját, amelynek köszönhetően új működési struktúrát alakítottak ki: megtisztították a termékprofil és a vevőállományt, amely a már előbb említett alkalmazotti létszám lecsökkentését is eredményezte. Ebbe a sorba illeszkedett bele a két évvel ezelőtt végrehajtott fejlesztés is, amelyet *A kkv-k versenyképességének növelése adaptív technológiai innováció révén* című, GINOP-2.1.8-17 kódszámú felhívásra benyújtott és elnyert pályázatnak is köszönhetően valósították meg. Erről a támogatási lehetőségről egy külsős pályázatfigyelő, pályázatiíró cégtől értesültek. Úgy döntöttek, hogy jelentkeznek a felhívásra, a technológiai innovációt eredményező beruházást pedig egy új gép vásárlásával viszik véghez. „*A projektben eredetileg jelzett berendezés helyett végül más lett az igény, más eszközt szerettünk volna megvásárolni. Ekkor kezdődtek a problémák, ugyanis a módosítások nem voltak sikeresek, az idő pedig csak telt. Végül a projekt megvalósult és beszerezhetővé vált a kívánt gépsor, amely egy 3E gyártmányú GL 3280 kéttengeyes shredder, ez tulajdonképpen egy vágó, aprító gép*” – mondta a Délkelet-Press Kft. gazdasági vezetője.

Azonban a projekt lezárásához – egy külsős ajánlás révén – már Társaságunk szolgáltatását, Kern Krisztián tanácsadó munkáját vették igénybe. Munkatársunk ennek a feladatnak a megoldása

ban tudott segíteni a Kft.-nek annak érdekében, hogy a cég ne veszítse el a több mint 11 millió forintos támogatást. *„A projekt már nyertes státuszban volt, amikor hozzám került, azonban nem volt gazdája, sőt, fennállt a veszélye, hogy a Támogató eláll a szerződéstől a határidők és a műszaki tartalom eltérések okán. Végül a projekt keretében átfogó gépparkfejlesztés történt, egy, a nyomdaiparban fontos gépsor beszerzése történt Békés megye egyik legnagyobb napi- és hetilap nyomdájánál”* – mesélt a közös munkáról tanácsadónk.

A cég gazdasági vezetője szerint munkatársunknak köszönhetően gyorsan és gördülékenyen tudták megoldani a kialakult problémás helyzetet. *„A megvalósítás során a gép beszerzése is nehezebb volt a vártnál a külföldi beszállítók lassúsága miatt, valamint a végrehajtás alatt az eredetileg megbízott vállalkozás sem kezelte jól a módosítási teendőket”* – mesélt a nehézségekről Augusztin Mária, aki szerint a pályázat során beszerzett gép azóta beváltotta a hozzá fűzött reményeket. *„Ennek köszönhetően a cégünk forgalma nem nőtt jelentősen, viszont a gyártási folyamat gyorsabb és korszerűbb lett, valamint meg tudtuk tartani a megrendeléseinket és ezáltal a munkavállalóinkat is. Ez utóbbi ezekben a válságokkal terhelt időszakokban nem elhanyagolható teljesítmény. Összességében a bevételünk 4-6%-kal nőtt”* – foglalta össze a pályázatuk legfőbb eredményét Augusztin Mária.

Ahogy a cég eddigi története is jól mutatja, a sokféle kihívás miatt egy vállalkozásnak állandó mozgásban kell lennie, és jövőképpel kell rendelkeznie korunkban. *„A cég a már kijárt úton kíván tovább haladni és lehetőség szerint egyre nagyobb megrendelésállománnyal szeretne dolgozni, amely a folyamatos gépparkbővítés és korszerűsítés által*

elérhető. Fejleszteni kívánjuk termékeink dizájnját és minőségét, ez által összességében profitnövekedést is várunk” – zárta a jövővel kapcsolatos tervek ismertetését a gazdasági vezető.

Fotók: Délkelet-Press

„Amikor hozzám került a pályázat, teljesen elvesztettnek tűnt a helyzet, mert jelentős lemaradás keletkezett a megvalósítás során, ahhoz képest, amit eredetileg elterveztek. Sokkal korábban, időben kellett volna kezelni a dátumok és határidők csúszásait, ezeket általában is sokkal hamarabb kell bejelenteni a Támogató felé. Ráadásul ezúttal változás következett be a pályázat során beszerzett géppel kapcsolatban.

Így erre a műszaki tartalom módosításra is korábban és sokkal nagyobb hangsúlyt kellett volna fektetni. Amikor bevontak a pályázat megvalósításába, a Felhívás és az Általános Útmutatók szerint már nem lett volna sikeresen megvalósítható vagy lezárható. Azonban a kérelembeadások, szerződésmódosítások után a vállalkozás engedélyt kapott arra, hogy sikeresen le tudja zárni a projektjét. A végén pedig a helyszíni ellenőrzésen is sikeresen szerepelt a projekt. Minden cél és vállalás teljesült egy vesztettnek tűnő szituáció ellenére. A hasonló problémák elkerülése érdekében elengedhetetlen, hogy az információkat naprakészen tudja megosztani egymással a projektmenedzser és a megvalósító vállalkozás felelősei. Az ilyen folyamatos kommunikációval megelőzhető az, hogy egy projekt komoly veszélybe kerüljön.”

Kern Krisztián, térségi vezető tanácsadó, Gyula

MOTIVAGE

MAGYAR-SZLOVÉN IDŐSBARÁT RÉGIÓ

Az előregedő társadalom már nem egy hamarosan bekövetkező jelenség Magyarországon és világszerte, hanem realitás, amely számtalan, megoldandó problémát jelent. Társadalmunknak ezért fel kell készülnie és alkalmazkodnia kell az ebből adódó változásokhoz, főleg vidéken. Ezzel a jelenséggel foglalkozik a **MOTIVAGE** elnevezésű projekt is, amely az idősbarát határ menti régió, a biztonságos és aktív időskort elősegítő, hosszú távú együttműködések kialakítását tűzte ki célul. A kezdeményezés az *Interreg V-A Szlovénia-Magyarország Együttműködési Program* társfinanszírozásával valósult meg 2020 márciusa és 2022 augusztusa között. *Mateja Kučan*, projektvezető segített nekünk betekintést nyerni, hogyan indult, milyen nehézségekbe ütközött, és milyen sikereket ért el a projekt a majdnem két és fél év alatt.

A megfogalmazott tervek valóra váltására egy négytagú együttműködés jött létre. A projekt vezetőpartnere a **MURABA Korlátolt Felelősségű Európai Területi Társulás**, amelyet 2017-ben alapított meg az **Országos Szlovén Önkormányzat** és **Szentgotthárd Város Önkormányzata** Magyarországról, valamint **Lendva Község Önkormányzata** és a **Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség** Szlovéniából, annak érdekében, hogy előmozdítsák a Muravidék és a Rábavidék gazdasági, társadalmi együttműködését, a területi kohézió megerősítését. Az Muraba EGTC munkatársai a **szentgotthárdi Városi Gondozási Központ és Rendelőintézet**, szlovén oldalról pedig a lendvai (Lendava) **Idősebb Polgárok Otthonát** és a **2. Sz. Lendvai Kétnyelvű Általános Iskolát** vonták be a partnerségbe.

Az időskorúak társadalmi csoportja folyamatosan növekszik. Ennek a bővülésnek – a gazdasági kihívások mellett – olyan társadalmi következményei is vannak, amelyek a családösszetételben, az együttélési formákban, az egészségügyi ellátás iránti igényben, az életmódban, vagy a generációk együttműködésében jelentkeznek. A társadalom tagjainak azonban olyan, az idősek esetében kiemelten fontos területekre is figyelnie kell, mint a közösségépítés, a biztonságérzet megte-

megteremtése, vagy hogy veszélyhelyzetek esetén gyorsan tudjanak cselekedni. A kisebb településeken, falvakban, községekben, ahol jóval több az idős, mint a fiatal, nagyon fontos a fiatalabbak bevonása és érzékelítése az időskori betegségekkel, kiszolgáltatottságukkal kapcsolatban.

Az idősek, szükségleteinek kielégítése és érvényesülési képességük lényegesen alacsonyabb, mint a fiatalabb generációké. Nyugdíjba vonulásuk után nemcsak a munkaerőpiacról lépnek ki, hanem gyakran a közösségi folyamatokból is kiesnek, és – különösen, ha egészségi állapotuk romlani kezd – az idősek még jobban elszigetelődnek, mert különböző okok miatt nem gondoskodik róluk a családjuk, vagy egyáltalán nem maradnak rokonaik a közelben. Az időskori demencia is összetett problémát jelent, ami miatt már nem tudják ellátni magukat. A programterületen is egyre több embert érint is ez a jelenség, amely terhet ró a családokra, a szociális ellátórendszerekre és a helyi közösségekre is. Ráadásul sok esetben nagyobb városoktól távol eső területekről van szó, ami még inkább akadályozza a népesség előregedésével kapcsolatos problémák hatékony és komplex megoldását, miközben maga a jelenség a társadalom többsége számára ismeretlen marad.

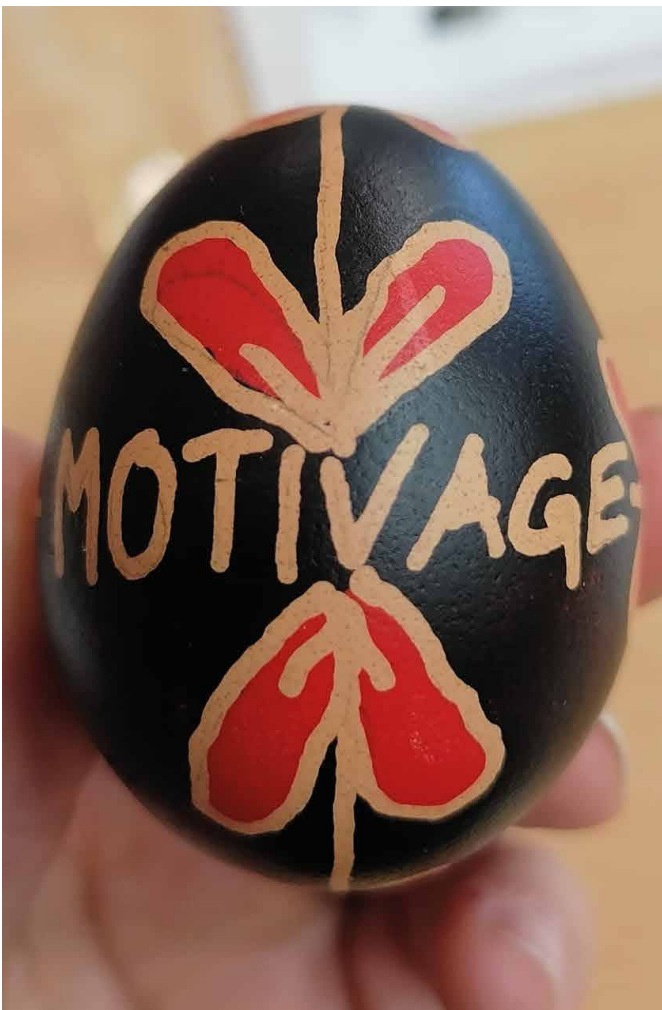
„A projekt a többi között azért jött létre, mert Szentgottárdon a Városi Gondozási Központnak már volt egy jelzőrendszere, amely 60 személynek biztosított egy-egy órát segítségkérésre és egészségi állapotuk megfigyelésére. Ezeket a 13 éves órákat szeretnénk volna lecserélni korszerűbbre, és elkezdünk gondolkodni azon, hogy kik azok, akiknek még előnyös lehet egy ilyen rendszer működtetése. A szentgotthárdi önkormányzat és a lendvai község között nagyon jó, baráti a kapcsolat, már több projektben is dolgoztak együtt. Az idősebb Polgárok Otthona Lendván már keresett egy ehhez hasonló szolgáltatást és a jó viszonyoknak köszönhetően kialakult az összefogás” – meséli a projekt vezetője.

Emellett fontos szempont volt még az egészségfejlesztés és a prevenció; az érzékelő alapú távoli otthoni gondozási szolgáltatások fejlesztése; a generációk közötti kapcsolat erősítése önkéntes tevékenység által, ahol az idősök egyszerre nyújtottak és kaptak segítséget. Ugyanakkor a projekt rávilágított az idősgondozási szolgáltatások határon átnyúló integrációjának adminisztratív, jogi és pénzügyi akadályaira, ezzel is támogatva a hasonló kezdeményezéseket a határ menti régiókban. „Az egyesületeken és partnereken keresztül rendszeresen kijártak önkéntesek segíteni az egyedül élő

idősöknek, a többi között fát behordani, havat lapátolni, vagy elmentek nekik bevásárolni. Mivel sok nyugdíjas már nem vezethet autót és a tömegközlekedési eszközök sem járnak gyakran ezeken a településeken, nagy segítség volt ez nekik, főleg a hidegebb időszakban” – mondta Mateja Kučan, aki hozzátette, hogy például az önkormányzat adta kölcsön a szolgálati autóját az önkénteseknek, hogy be tudjanak vásárolni az idősöknek, el tudjanak menni a gyógyszereikért, vagy be tudják vinni őket egy-egy orvosi vizsgálatra. Ez óriási segítséget jelent a nyugdíjasnak és egyben a helyi közösségnek is, mert esetleg a vele élő, őt segítő, de dolgozó családtagnak nem kell plusz szabadságot kivennie.

Emellett szerveztek még mentálhigiénés foglalkozásokat is a határ mindkét oldalán, amelyeken a demenciával küszködő idősök családjainak próbáltak segíteni. „Sok esetben elég, ha egy beteg vagy egy beteget gondozó családtag végre ki tud mozdulni otthonról, ha meghallgatják, ha hasonló szituációban lévő emberekkel tud találkozni, és egy kicsit ki tud zökkenni a szürke, nagyon sokszor megterhelő hétköznapiakból” – ismertette a kezdeményezés sikereit és pozitív hatásait Kučan, aki szerint már egy kávé mellett egy kis kedvesség is sokat tud segíteni, hosszútávon pedig segít kialakítani egy egymást támogató, megértő környezetet, ahol szeretettel fogadják az idősebb korosztályt. Ennek az eléréséhez kulcsfontosságú a környékbeli fiatalok érzékenyítése is. „Szerveztünk közösségi programokat is, ahol összehoztuk a két generációt, sokan jöttek egészségügyi iskolákból és voltak, akik elhozták az unokájukat is. Együtt készítették karácsonyi díszeket, sütöttek süteményt, csináltak húsvéti

dekorációkat, amelyeket Lendván az idősök otthonában osztottak szét, Szentgotthárdon pedig az egyedül élő nyugdíjasoknak vitték el. Ez nagy örömet szerzett mindkét félnek, hiszen az idősökkel éreztették, hogy nincsenek egyedül, nincsenek elfelejtve. A fiatalok és az aktívabb nyugdíjasok pedig örömet szerezhettek másoknak, jó társaságban tölthettek el egy-két órát – számolt be a projektvezető.

A COVID-19-világjárvány sajnos itt is megnehezítette a tevékenységek megvalósítását, főleg a projekt elején. Nehézkes volt az indulás a projektvezető szerint, de szerencsére az egyeztetéseket, megbeszéléseket és a projekt egyes elemeit online is el tudták végezni. Kučan elmesélte, hogy a karantén mekkora problémát jelentett nekik a kijárások korlátozásánál, utána pedig az idősök voltak bizonytalanok, és féltek külső segítséget elfogadni. A 2. Sz. Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola is támogatta a közösséget főleg a pandémia alatt: megnyitotta kapuit és biztosított meleg ételt a nyugdíjasoknak és az önkénteseknek, akik kiszállítottak azoknak a személyeknek, akik nem tudták elhagyni otthonukat. Ez a közösségi összefogás példaértékű és tiszteletreméltó, főleg egy olyan helyzetben, amikor a többségnek csak a saját problémáinak megoldására van energiája és erőforrása. Ez utóbbi jelenség mindenhol jelen van.

„Sok helyen csak az is elég, hogy tudjuk, a szomszédban, vagy 2-3 házzal odébb van-e olyan személy, aki egyedül él, nincsen családja, vagy messze laknak a rokonok és nem rendszeresen látogatják. Őket többször meg lehet állítani, megkérdezni, hogy segíthetünk-e valamiben, vagy pedig érdeklődni az állapotukról, és 10 percet beszélgetni velük. Ez a kis gesztus sokat jelent nekik, és nem lesznek annyira elszigeteltek” – javasolta Mateja Kučan. Aki ennél is többet segítene, érdeklődhet még a helyi önkormányzatoknál és egyesületeknél, hogy mit tehetnek a környékbeli idősökért, vannak-e önkéntes programok helyben, amelyekben részt vehetnek, illetve össze tudják-e őket kötni egy olyan közeli nyugdíjassal, akinek megkönnyíthetik a mindennapjait. A projektpartnerekkel együtt reméljük, hogy ilyen aprónak tűnő lépésekkel is több emberséget vihetünk a hétköznapiakba, és jó példával szolgálhatunk a jövő generációinak, gondolva arra, hogy egyszer mi magunk is kerülhetünk kiszolgáltatott helyzetbe, amikor majd nekünk lesz szükségünk kisebb-nagyobb segítségre.

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100057255167900>

Fotók: Motivage és Pixabay

